

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

17 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Cazacu Iurie XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 12.12.2017 – 22.11.2019 (prima instanță);
2. 11.01.2020 – 06.07.2020 (instanța de apel);
3. 25.09.2020 – 17.11.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul /sediul Central/ din 22 noiembrie 2019, Cazacu Iurie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de oierit pe un termen de 2 ani.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Cazacu Iurie în perioada de timp a lunilor aprilie-iunie a anului 2017, cunoscând cu certitudine că XXXXX este minor, nu are capacitate de deliberare, abuzând de poziția de vulnerabilitate a acestuia, care era determinată de lipsa surselor de existență pentru supraviețuire socială (starea socială, materială și familiară grea, lipsa surselor financiare de întreținere) și lipsa condițiilor de trai, folosind metoda înșelăciunii prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită, l-a recrutat pe ultimul în scopul exploatarei prin muncă forțată, întru realizarea scopului său infracțional, obținând prin înșelăciune consimțământul lui XXXXX, care a fost atras de promisiunile că îi vor fi oferite condiții decente de trai și de muncă, l-a transportat, la stâna de oi ce-i aparține din preajma satului Hănăseni, raionul Cantemir, acționând întru atingerea scopului lui infracțional, l-a adăpostit pe XXXXX la stâna de oi și prin abuz de

poziție de vulnerabilitate manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, cu consimțământul acestuia, a obținut de la XXXXX și prestarea diferitor lucrări pe teritoriul stânei de oi, în lipsa unui contract de muncă, fără a fi remunerat pentru munca efectuată, fără evidența muncii prestate, cu încălcarea regimului de muncă.

Astfel, acțiunile lui Cazacu Iurie au fost încadrate în baza art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal – *Traficul de copii, adică, recrutarea unui copil în scopul exploatarei prin muncă.*

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței, pronunțarea unei noi decizii, prin care a-l achita pe inculpat, invocând că, prima instanță s-a limitat la aceia că a descris în sentință declarațiile inculpatului, reprezentantului legal, martorilor fără să fie făcută o analiză a acestor declarații și fără să ia în considerație declarațiile celor audiați la care au făcut trimitere în dezbaterile judiciare menționând în sentință doar printr-o frază că apărarea a menționat că munca prestată de XXXXX a fost exclusiv una benevolă, coordonată cu părinții acestuia. XXXXX nu a fost maltratată, nu a fost limitată de a se deplasa acasă, munca lui XXXXX a fost achitată cu bani și produse, nu s-a dovedit vina lui Cazacu Iurie în săvârșirea infracțiunii de trafic de copii, prin exploatarea prin muncă a persoanei, profitând de poziția de vulnerabilitate, săvârșit cu bună știință asupra unui minor, nu a avut loc această infracțiune și nici nu au fost acumulate probe ce ar confirma vinovăția lui Cazacu Iurie în comiterea acestei infracțiuni. Prima instanță nu a menționat concret ce indică probele și ce se dovedește prin acestea deoarece aceste probe nu dovedesc vinovăția inculpatului. În primul rând în aceste probe nu este indicat că familia părții vătămate este una vulnerabilă, dacă de crezut declarațiile părții vătămate din care instanța face concluzie că a avut loc un trafic de copii, atunci reiese că acest trafic a avut loc cu acordul părții vătămate, părinților acestuia, deoarece în primul rând nu este dovedit faptul că partea vătămată nu a dorit să lucreze la inculpat, în al doilea rând nu este dovedit faptul refuzului minorului de a fi angajat la lucru, în al treilea rând partea vătămată nu menționează că a fost forțat sau impus să muncească, iar după presupusul trafic de ce nu a cerut de la nimeni ajutor, inclusiv de la oamenii care veneau de 3 ori la stână pentru a lua laptele, unde a avut loc presupusul trafic, cu atât mai mult dacă a crede partea vătămată atunci reiese că acțiunile inculpatului nu puteau fi calificate nici măcar pe art. 168 al. (1) Cod penal, ceea ce a menționat în dezbaterile judiciare, însă instanța de judecată menționează în sentință că respinge poziția apărării precum că acțiunile lui Cazacu Iurie ar întruni componenta infracțiunii prevăzute de art. 168 Codul penal, munca forțată.

A mai indicat că, prima instanță trebuia să menționeze în sentință care sunt probele ce confirmă faptul exploatarea prin muncă, însă instanța la această noțiune face concluzii contradictorii, deoarece instanța de judecată constată că XXXXX fiind o persoană ce nu a împlinit vârsta de 18 ani, nefiind emancipat, nu avea cum

să presteze nici un fel de muncă plătită, respectiv, se impune calificarea acțiunilor lui Cazacu Iurie și prin prisma prevederilor Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 29 privind munca forțată sau obligatorie, întocmită la Geneva la 28 iunie 1930, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 610 - XIV din 01 octombrie 1999, potrivit căreia munca forțată sau obligatorie constituie: a) determinarea victimei prin constrângere să îndeplinească o muncă pe care din propria inițiativă și voință nu ar îndeplini-o; b) punerea victimei în situația de a presta o muncă la care nu era obligată de a o efectua; c) ținerea persoanei în servitute pentru achitarea unei datorii; d) obținerea muncii sau a serviciilor prin înșelăciune, constrângere, violență sau amenințare cu violență.

Conform prevederilor art. 46 alin. (2) Codul muncii, persoana fizică dobândește capacitatea de muncă la împlinirea vârstei de 16 ani, respectiv XXXXX avea dreptul de a încheia contract de muncă, fapt despre care instanța a trecut cu tăcerea, cu atât mai mult conform prevederilor art. 100 alin. (3) Codul muncii, persoanele în vârstă de la 16 până la 18 ani durata zilnică a timpului de muncă nu poate depăși 7 ore, în al doilea-rând munca forțată este prevăzută de art. 168 Cod penal, dar nu 206 Cod penal, în al treilea-rând din această prevedere legală se poate de făcut concluzie că în cazul dat nu s-a demonstrat munca forțată, deoarece nimeni nu a declarat că partea vătămată a fost determinată, sau constrânsă să îndeplinească munca și nici nu a fost pusă victima în situație de a presta o muncă și nici nu a fost înșelat, constrâns violent.

Prima instanță a ajuns la concluzie că totuși Cazacu Iurie a săvârșit trafic de copii, bazându-se pe declarațiile părții vătămate și a martorilor care nu au declarat că partea vătămată a fost traficăată, adică instanța presupune, sentința nu poate fi bazată pe presupuneri, fapt specificat în art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, de asemenea nu este menționat în sentință de ce se neagă cele declarate de partea vătămată, martori și inculpat care au declarat că partea vătămată a lucrat benevol, prima instanță a admis că Cazacu Iurie a beneficiat de poziția de vulnerabilitate a minorului XXXXX, așa cum a fost utilizarea stării speciale în care se găsea XXXXX datorită situației sale precare din punct de vedere al supraviețuirii sociale, tot odată respinge argumentele apărării precum că XXXXX nu se afla în poziție de vulnerabilitate, deoarece ar fi avut condiții decente de trai, care era starea cea specială a părții vătămate instanța nu menționează, tot odată instanța nu menționează că familia părții vătămate nu este recunoscută vulnerabilă, din contra este o familie ca majoritatea familiilor din Republica Moldova, însă au condiții normale de trai, au tehnică necesară mașină de spălat, televizor ș.a., ambii părinți erau angajați în câmpul muncii, având venit din salariu și plata agricolă pentru cota de teren, în ceea ce privește înșelăciunea prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită indicată de procuror în învinuire instanța nu menționează nimic prin ce se dovedește, însă reieșind din declarațiile părții vătămate și martorilor se dovedește faptul că partea vătămată nu a fost înșelată și nimeni nu i-a promis angajarea la o muncă bine plătită, în primul rând a fost discutat concret cu ce se va ocupa minorul-pășunatul cârlanilor

de la ora 6-00 până pe la ora 8-00 apoi după masă de la orele 17-18 până la 20-00 adică aproximativ 5-6 ore pe zi și care va fi mărimea remunerării 1000 lei, plus alimentarea de 3 ori pe zi care să fie doar în sumă de 50 lei pe zi, reiese încă 1000 lei, costul unui cârlan la suma de 600-800 lei, brânză și alte cheltuieli, reiese că suma achitărilor către partea vătămată era de cel puțin 2500 lei, salariu care este cu mult mai mare de salariul minim pe Republică. Instanța de judecată însă constată ca fiind demonstrat și scopul pentru care XXXXX a fost recrutat, și anume exploatarea prin muncă, or, din declarațiile inculpatului, a martorului și a părții vătămate, este evident că XXXXX a fost exploatat prin muncă, de la orele 08 până la orele 18, manifestată prin păscutul oilor și alte activități legate de oierit, fără să ia în vedere că XXXXX nu lucra 10 ore dar 6, în schimbul unei sume evident mai mici decât salariul minim pe țară. În ceia ce privește condițiile de trai și de muncă erau foarte bune fapt confirmat de toate persoanele audiate pe dosar. În ceia ce privește transportarea părții vătămate la stână, procurorul și instanța nu menționează cu ce mijloc de transport a fost transportată partea vătămată la distanță de 200-300 de metri. Instanța mai menționează că potrivit art. 2 alin.(l) a Legii nr. 241 din 20.10.2005- privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane - trafic de ființe umane (trafic de persoane adulte sau trafic de copii) - recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare cu forța sau prin folosirea forței ori a unor alte mijloace de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau de situație de vulnerabilitate ori prin darea sau primirea de bani ori de beneficii de orice gen pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane, în scopul exploatării acesteia, însă toate aceste condiții pentru a fi considerat trafic nu au avut loc. În ceia ce privește recrutarea, instanța nu dă o apreciere clară ce înseamnă recrutare, însă prin această noțiune se înțelege acțiunea de a atrage o persoană, însă în cazul dat Cazacu Iurie nu a făcut nici o acțiune pentru al atrage pe partea vătămată, deoarece inițiativa de a paște cârlanii a venit din partea lui XXXXX și părinții lui, însă instanța menționează că existența recrutării este demonstrată prin declarațiile martorilor Ungureanu Vasilisa, potrivit căreia, ultima s-a înțeles ca Iurie Cazacu să-i achite lui XXXXX câte 1 000 lei lunar în schimbul păscutului oilor, dar și prin declarațiile inculpatului precum că în anul 2017 luna aprilie, XXXXX s-a apropiat de el și l-a întrebat dacă nu vrea ca să-l ajute la păscut cârlanii. Cazacu Iurie i-a spus ca să întrebe părinții și apoi ultimii să vorbească cu el. S-au înțeles să -i achite lui XXXXX câte 1000 lei lunar. Instanța de judecată identifică în acțiunile lui Cazacu Iurie elementul constitutiv a infracțiunii așa cum este recrutarea lui XXXXX în scopul exploatării prin muncă, element care a fost realizat prin acceptarea de a-l primi la muncă pe XXXXX, care nu avea capacitate de a delibera prin promisiunea de a-l angaja la o muncă bine plătită, prin acordarea condițiilor decente de trai pe teritoriul stânei sale. Instanța a confundat atragerea persoanei la muncă cu acceptarea la muncă.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 iulie 2020, s-a admis apelul, s-a casat integral sentința, pronunțată o hotărâre nouă conform modului stabilit pentru prima instanță prin care:

S-a încetat procesul penal în cauza privind învinuirea lui Cazacu Iurie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, în legătură cu faptul, că fapta inculpatului constituie contravenție prevăzută de art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional în privința lui Cazacu Iurie pe art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, în legătură cu faptul că a expirat termenul de prescripție a răspunderii contravenționale.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, Cazacu Iurie a fost învinuit că, în perioada de timp a lunilor aprilie-iunie a anului 2017, cunoscând cu certitudine că XXXXX este minor, nu are capacitate de deliberare, abuzând de poziția de vulnerabilitate a acestuia, care era determinată de lipsa surselor de existență pentru supraviețuire socială (starea socială, materială și familiară grea, lipsa surselor financiare de întreținere) și lipsa condițiilor de trai, folosind metoda înșelăciunii prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită, l-a recrutat pe ultimul în scopul exploatării prin muncă forțată, întru realizarea scopului său infracțional, obținând prin înșelăciune, consimțământul lui XXXXX, care a fost atras de promisiunile că îi vor fi oferite condiții decente de trai și de muncă, l-a transportat, la stâna de oi ce-i aparține din preajma satului Hănăseni, raionul Cantemir, acționând întru atingerea scopului lui infracțional, l-a adăpostit pe XXXXX la stâna de oi și prin abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestată prin situația precară din punct de vedere al supraviețuirii sociale, cu consimțământul acestuia, a obținut de la XXXXX și prestarea diferitor lucrări pe teritoriul stânei de oi, în lipsa unui contract de muncă, fără a fi remunerat pentru munca efectuată, fără evidența muncii prestate, cu încălcarea regimului de muncă.

Instanța de apel a indicat că, prima instanță contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a analizat unilateral cumulul de probe și eronat a adoptat o sentință de condamnare a inculpatului Cazacu Iurie învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Totodată instanța de apel a menționat că, din analiza coroborată a tuturor mijloacelor de probă administrate pe tot parcursul procesului penal se conturează un puternic dubiu cu privire la săvârșirea de către inculpatul Cazacu Iurie a infracțiunii prevăzută de art. 206 alin.(1) lit. b) Cod penal, motiv pentru care instanța de apel a considerat că acțiunile inculpatului constituie contravenție prevăzută de art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional, conform indicilor: *încălcarea legislației muncii, manifestată prin: prestarea muncii de către o persoană fără a avea încheiat un contract individual de muncă în formă scrisă.*

În acest sens, instanța de apel a mai indicat că, lipsesc elementele calificative

”recrutarea și adăpostirea”, întrucât partea vătămată XXXXX a manifestat dorința de a fi angajat în calitate de cioban la stâna de oi ce aparține lui Cazacu Iurie, și cu permisiunea mamei părții vătămate Ungureanu Vasilisa, XXXXX a început să lucreze și partea vătămată având un program de lucru, avea posibilitate să se deplaseze cât și la stână aveau acces și alte persoane, XXXXX fiind vizitat atât de mama sa cât și de tata.

Instanța de apel a statuat că, nu a fost probat nici scopul infracțiunii de trafic de copii, exploatarea la muncă ar presupune obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei sau prin înșelăciune, menționând că, reieșind din declarațiile părții vătămate XXXXX, martorilor Ungureanu Vasilisa și Ciobanu Petru, dar și inculpatului Cazacu Iurie, au declarat că pentru munca prestată de partea vătămată, acesta a primit suma de 2000 lei, mai mult ca atât, reieșind din declarațiilor persoanelor sus indicați, aceștia au confirmat faptul că Cazacu Iurie îi oferea părții vătămate a câte 50 de lei „pentru buzunar ca să mai iasă cu băieții”, asemenea îl îmbrăca, și îi oferea produse alimentare (brânza, care de oaie). În acest sens, partea vătămată și-a exprimat voința la *îndeplinirea lucrărilor păscutul oilor la stână, fiind prestată sezonier*. Deci, latura obiectivă a traficului de copii se exprimă în fapta prejudiciabilă care cuprinde următoarele două acțiuni cu caracter alternativ: *acțiunea principală*, constând în recrutarea, adăpostirea unui copil iar *acțiunea adiacentă*, care se concretizează în abuz de poziția de vulnerabilitate a victimei sau abuz de putere, dare sau primire a unor plăți sau beneficii, astfel, instanța de apel a conchis că de către acuzatorul de stat nu a fost probată întrunirea laturii obiective și nici a laturii subiective a infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal.

În continuare, instanța de apel a considerat că în actiunile lui Cazacu Iurie sunt prezente elementele constitutive ale contravenției prevăzută de *art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional*, conform indicilor: *încălcarea legislației muncii, manifestată prin: prestarea muncii de către o persoană fără a avea încheiat un contract individual de muncă în formă scrisă*.

Astfel, constatând că, Cazacu Iurie *în perioada de timp a lunilor aprilie-iunie a anului 2017, a angajat pe XXXXX în calitate de cioban la stâna de oi amplasată în X, proprietarul stânei fiind Cazacu Iurie, și care a prestat munca fără a avea încheiat contract individual de muncă în formă scrisă*, instanța de apel a atestat că, cu certitudine s-a demonstrat faptul că Cazacu Iurie, l-a angajat pe XXXXX la stâna de oi, proprietarul căreia este, fapt confirmat, în afara declarațiilor însuși al inculpatului, al părții vătămate, martorilor și prin Informația oferită de Î.S. ”Centrul Informațional Agricol” referitor la proprietarii de exploatare (f.d.68) în r-1 Cantemir, s. Hănăseni, fapt confirmat prin contract de arendă a terenurilor Nr.02/17 și Nr.01/17 cu Borderoul de calcul a prețului de arendă a terenului și Planul terenului (f.d.27-30) potrivit căruia Cazacu Iurie arendează terenul agricol din categoria pășuni cu suprafața de 0,20 ha proprietate publică de la Primăria comunei Pleșeni, r-1 Cantemir, în lipsa contractului individual de muncă în formă scrisă.

Instanța de apel a mai conchis că, procesul contravențional în baza art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional, în privința contravenientului urmează a fi încetat pe motivul intervenirii prescripției de atragere la răspundere contravențională.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorulșef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea deciziei cu menținerea sentinței, invocând:

- în acțiunile inculpatului este prezent elementul *recrutarea victimei*, care presupune racolarea, selectarea persoanelor traficate în vederea deplasării către punctul destinat, instanța de fond corect a constatat că, existența recrutării a fost demonstrată prin declarațiile martorilor Ungureanu Vasilisa, potrivit căreia, ultima s-a înțeles că Iurie Cazacu să-i achite lui XXXXX câte 1000 lei lunar în schimbul păscutului oilor, dar și prin declarațiile inculpatului precum că în anul 2017 luna aprilie sau septembrie, nu ține minte precis, XXXXX s-a apropiat de el și l-a întrebat dacă nu vrea ca să-l ajute la păscut cârlanii. Cazacu Iurie i-a spus ca să întrebe părinții și apoi ultimii să vorbească cu el. S-au înțeles să-i achite lui XXXXX câte 1000 lei lunar;

- inculpatul a cunoscut vârsta părții vătămate XXXXX, or, potrivit declarațiilor inculpatului rezultă că, în anul 2017, XXXXX avea 16 ani, inculpatul Cazacu Iurie a cunoscut cu certitudine vârsta părții vătămate minore XXXXX, astfel, instanța de fond just a constatat că XXXXX fiind o persoană ce nu a împlinit vârsta de 18 ani, nefiind emancipat, nu avea cum să presteze nici un fel de muncă plătită, respectiv corect s-a impus calificarea acțiunilor lui Cazacu Iurie și prin prisma prevederilor Convenției Organizației Internaționale a Muncii privind munca forțată sau obligatorie, nr. 29 semnată la Geneva la 28 iunie 1930, ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.610-XIV din 01 octombrie 1999;

- XXXXX nu ar fi prestat o muncă la stâna lui Cazacu Iurie deoarece prin definiție el, până la împlinirea vârstei de 18 ani, nu poate presta orice muncă și nu ar fi prestat-o din propria voință și dorință;

- interesul inculpatului de a primi minorul la muncă se confirmă prin faptul că, acesta a achitat careva sume de bani, haine și produse pentru lucrul făcut, or, reieșind din declarațiile părții vătămate XXXXX, martorilor Ungureanu Vasilisa și Ciobanu Petru, dar și inculpatului Cazacu Iurie, au declarat că pentru munca prestată de partea vătămată, acesta a primit suma de 2 000 lei, mai mult ca atât, reieșind din declarațiile persoanelor sus indicați, aceștia au confirmat faptul că Cazacu Iurie îi oferea părții vătămate a câte 50 de lei „*pentru buzunar ca să mai iasă cu băieții*”, asemenea îl îmbrăca, și îi oferea produse alimentare (brânza, carne de oaie);

- trebuie să fie respins ca neîntemeiat argumentul instanței de apel, precum că în acțiunile lui Cazacu Iurie lipsește elementul calificativ *recrutarea*, întrucât partea vătămată XXXXX a manifestat dorința de a fi angajat în calitate de cioban la stâna de oi ce aparține lui Cazacu Iurie, și cu permisiunea mamei părții vătămate

Ungureanu Vasilisa, XXXXX a început să lucreze;

- privitor la argumentul instanței de apel, precum că pretinsa partea vătămată s-a deplasat la stână benevol, și a lucrat benevol reținem, că în partea motivată a hotărârii adoptate, instanța de fond a menționat, că la încadrarea juridică a acțiunilor în baza art. 206 Cod penal, nu se ia în considerație consimțământul victimei de a fi recrutată, transportată, adăpostită, chiar dacă aceasta este informată în privința scopurilor în care va fi folosită;

- Cazacu Iurie a beneficiat de poziția de vulnerabilitate a minorului XXXXX, așa cum a fost utilizarea stării speciale în care se găsea XXXXX datorită situației sale precare din punct de vedere al supraviețuirii sociale, or, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că familia xxxxxx, constituită din doi adulți și doi școlari, avea câștig lunar în suma de 700 lei, starea igienică sanitară a domiciliului era nesatisfăcătoare, persista abuzul de alcool, violență în familie (f.d.21-22, 94);

- latura subiectivă a infracțiunii, se caracterizează prin vinovăția lui Cazacu Iurie sub formă de intenție directă, scopul urmărit de acesta fiind interesul material, or, din declarațiile inculpatului a martorilor și a părții vătămate, este evident că XXXXX a fost exploatat prin muncă, de la orele 08.00 până la orele 18.00, manifestată prin păscutul oilor, și alte activități legate de oierit, în schimbul unei sume evident mai mici decât salariul minim pe țară, astfel, prin acțiunile sale, Cazacu Iurie i-a încălcat drepturile și libertățile lui XXXXX;

- instanța de apel motivează necesitatea schimbării încadrării juridice a faptei săvârșite, însă acest procedeu nu acoperă obligația instanței de a pune în discuție noua încadrare juridică, fapt ce nu a avut loc;

5. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit, conchide că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să-l respingă ca inadmisibil în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lărgit reține că recurentul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, în sensul că *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția,*

instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurent nu se confirmă în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*”, Colegiul penal lărgit constată că nu este incident în speță, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, întemeindu-și soluția în baza probelor cercetate de prima instanță, verificate și apreciate corect și de instanța de apel prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, descrise și analizate în decizia atacată (f.d. 260 – 271 vol. I), iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, sub aspectul că partea acuzării nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma prezența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, fiind nemijlocit interogați în instanța de apel partea vătămată XXXXX(v. 1, f.d. 221 – 222), reprezentantul legal al părții vătămate minore xxxxxxxxx (v. 1 f.d. 224) și inculpatul Cazacu Iurie(v. 1 f.d. 240).

Referitor la argumentele recurentului în susținerea temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit invocă că reprezintă o interpretare subiectivă a probelor de către recurent, ce nu poate fi acceptată, or, în decizia instanței de apel(f.d. 260 – 271 v. I) au fost combătute aceste argumente, motivare ce este în coroborare cu circumstanțele constatate în prezenta cauza penală în baza cumulului de probe cercetate și verificate de instanța de apel, motivarea deciziei se acceptă și se însușește și de instanța de recurs ordinar, ce este conform practicii CtEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010, pct. 37.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, în sensul că „*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*”, Colegiul penal lărgit verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, îl consideră ca neîntemeiat, fiindcă instanța de apel examinând și verificând probele în ședințele de judecată, a motivat detaliat și clar soluția adoptată în urma propriilor metode de apreciere a probelor, ce au servit ca temei pentru soluționarea elementelor de fapt, pe care se sprijină soluția de recalificare a acțiunilor dispusă în cauză, expunându-se argumentat în decizie (f.d. 260 – 270 v. I) din care motive a ajuns la concluzia de reîncadrare a acțiunilor lui Cazacu Iurie de la 206 alin. (1) lit. b) Cod penal la art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional.

Colegiul penal lărgit mai indică că, instanța de apel reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură

penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine corect toate aspectele de fapt și de drept.

Mai mult, din conținutul recursului ordinar declarat, rezultă că recurentul face o proprie apreciere a probelor în temeiul cărora instanța de apel și-a întemeiat soluția, argumentându-și astfel propria versiune privind circumstanțele cauzei, invocând că este demonstrată vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, de către procuror fiind prezentate suficiente probe în demonstrarea acestui fapt, iar instanța de recurs ordinar la acest capitol atestă că nu pot fi acceptate aceste argumente, or contravin constatărilor corecte a instanței de apel în prezenta speță, întemeiate pe cumulul de probe descris, apreciat și verificat corect de instanța de apel în decizia sa prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În continuare, Colegiul penal lărgit mai menționează că, susține concluzia instanței de apel precum că ”Latura obiectivă a infracțiunii exploatarei prin muncă sau servicii forțate constă în fapta prejudiciabilă exprimată prin acțiune sau inacțiune. Aceasta se prezintă sub două modalități normative cu caracter alternativ : a) obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere; b) obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin înșelăciune. În consecință obținerea muncii împotriva voinței persoane, înseamnă că făptuitorul determină victima să îndeplinească o muncă, pe care acesta nu ar fi îndeplinit-o din proprie voință.

În speță inculpatului Cazacu Iurie ia fost imputată o modalitate de obținere a muncii forțate - prin înșelăciune. Astfel, potrivit învinuirii *folosind metoda înșelăciunii prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită, la recrutat pe ultimul în scopul exploatarei prin muncă forțată, obținând prin înșelăciune consimțământul lui XXXXX, care a fost atras de promisiunile că îi vor fi oferite condiții decente de trai și de muncă,. . . cu consimțământul acestuia, a obținut de la XXXXX și prestarea diferitor lucrări pe teritoriul stânei de oi, în lipsa unui contract de muncă, fără a fi remunerat pentru munca efectuată, fără evidența muncii prestate, cu încălcarea regimului de muncă.*

Însuși, materialele și circumstanțele cauzei denotă că consimțământul de a presta muncă de către partea vătămată nu a fost obținut împotriva voinței părții vătămate. Astfel, partea vătămată, având vârsta mai mult de 15 ani (în conformitate cu art. 46 Codul Muncii, fiind subiect de a încheia contract de muncă), cu acordul părinților săi, benevol și liber a prestat servicii de oierit (muncă sezonieră), în condiții cunoscute și negociate din start (achitarea lunar a câte 1 000lei). Mai mult, astfel de muncă sezonieră a fost acordată de partea vătămată și în anul precedent, în condiții similare, fiind cunoscut în ce condiții va activa la stâna de oi, ce îi aparține inculpatului.

Astfel, nu s-a confirmat și modalitatea obținerii muncii forțate de la partea vătămată împotriva voinței ei, prin *înșelăciune*.”.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel just a constatat că nu a fost demonstrată de către partea acuzării prin probe credibile și incontestabile comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, și corect a încadrat acțiunile lui Cazacu Iurie în baza art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional, ca încălcarea legislației muncii, manifestată prin: prestarea muncii de către o persoană fără a avea încheiat un contract individual de muncă în formă scrisă.

Colegiul penal lărgit mai menționează în acest sens că, CtEDO în hotărârea Capeau c. Belgiei din 13.01.2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al art.6§2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe admisibile privind vinovăția să-i revină părții acuzării. Ignorarea jurisprudenței CtEDO și încălcarea prevederilor art. 24 Cod de procedură penală lezează drepturile inculpaților la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenție.

La fel, relevant speței este și cauza CtEDO - Manoli c. Republicii Moldova din 28.02.2017, potrivit căreia Curtea a statuat că autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea acestora (a se vedea, Kashlev c. Estoniei, nr. 22574/08, §§ 48-50, 26.04.2016), în speța dată partea vătămată nici la o etapă a procesului penal nu a declarat că a fost constrâns să presteze muncă forțată de către inculpat, dar a muncit benevol cu acordul părinților.

6. Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeleș ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat decizia atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul declarat urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Cazacu Iurie XXXXX**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **17 decembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Cobzac Elena

Conform art. 339 alin. (7), 340 alin. (3) Cod de procedură penală, în cauza penală privindu-l pe Cazacu Iurie XXXXX

1. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17 noiembrie 2020, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe Cazacu Iurie Xxxxx, cu menținerea deciziei atacate.

2. Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprim dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece consider că recursul ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, urma a fi admis, cu casarea deciziei și remiterea cauzei la re judecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

3. Prin sentința Judecătoriei Cahul /sediul Central/ din 22 noiembrie 2019, Cazacu Iurie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de oierit pe un termen de 2 ani.

4. Instanța de apel, prin decizia adoptată la 06 iulie 2020, a admis apelul, a casat integral sentința, pronunțând o hotărâre nouă conform modului stabilit pentru prima instanță prin care: s-a încetat procesul penal în cauza privind învinuirea lui Cazacu Iurie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal, în legătură cu faptul, că fapta inculpatului constituie contravenție prevăzută de art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional. S-a încetat procesul contravențional în privința lui Cazacu Iurie pe art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, în legătură cu faptul că, a expirat termenul de prescripție a răspunderii contravenționale.

5. Analizând textul deciziei recurate (f.d. 250-272 v. I), în coraport cu motivele invocate de procuror, se atestă că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

La acest capitol, atest faptul că, instanța de apel a constatat că fapta inculpatului constituie contravenție prevăzută de art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional și a încetat procesul contravențional în privința lui Cazacu Iurie pe art. 55 alin. (3) lit. a) Cod contravențional, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, în legătură cu faptul că, a expirat termenul de prescripție a răspunderii contravenționale,

însă în partea descriptivă a deciziei, la descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, a menționat: „Cazacu Iurie în perioada de timp a lunilor aprilie-iunie a anului 2017, a angajat pe Xxxxx Xxxxx în calitate de cioban la stâna de oi amplasată în r-l Cantemir s. Hănăseni, proprietarul stânei fiind Cazacu Iurie, și care a prestat munca fără a avea încheiat contract individual de muncă în formă scrisă. Colegiul penal atestă că, cu certitudine s-a demonstrat faptul că Cazacu Iurie, l-a angajat pe Xxxxxx Xxxxx la stâna de oi, proprietarul căreia este, fapt confirmat, în afara declarațiilor însuși al inculpatului, al părți vătămate, martorilor și prin informația oferită de Î.S. ”Centrul Informațional Agricol” referitor la proprietarii de exploatație (f.d.68) în r-l Cantemir, s. Hănăseni, fapt confirmat prin contract de arendă a terenurilor Nr.02/17 și Nr.01/17 cu Borderoul de calcul a prețului de arendă a terenului și Planul terenului (f.d.27-30) potrivit căruia Cazacu Iurie arendează terenul agricol din categoria pășuni cu suprafața de 0,20 ha proprietate publică de la Primăria comunei Pleșeni, r-l Cantemir, în lipsa contractului individual de muncă în formă scrisă.” fără a cerceta amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să constate dacă acțiunile comise de inculpat întrunesc sau nu elementele infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Astfel consider că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

În argumentarea soluției, instanța de apel a reținut că, în acțiunile lui Cazacu Iurie lipsește elementul calificativ recrutarea, întrucât „partea vătămată Xxxxx xxx a manifestat dorința de a fi angajat în calitate de cioban la stâna de oi ce aparține lui Cazacu Iurie, și cu permisiunea mamei părții vătămate Ungureanu Vasilisa, Xxxxx Xxxx a început să lucreze”, fără a lua în considerație că, la încadrarea juridică a acțiunilor în baza art. 206 Cod penal, nu se ia în considerație consimțământul victimei de a fi recrutată, chiar dacă aceasta este informată în privința scopurilor în care va fi folosită. Astfel, instanța de apel nu a argumentat soluția privind lipsa elementului recrutării, constatând doar că partea vătămată a fost angajat, fără ca să se expună asupra argumentului prevăzut în rechizitoriu și constatat ca dovedit de prima instanță.

La fel, în susținerea concluziilor sale privind recalificarea acțiunilor inculpatului, instanța de apel, la f.d. 270 v. I, în decizie a analizat declarațiile părții vătămate Xxxxxx Xxxx, care a declarat că „activitatea lui la stână constă în a paște oile de la orele 08-00 pînă la orele 17-18”, martorul Ungureanu Vasilisa a declarat că „cunoștea că XXXX se ducea cu oile la păscut pe la orele 05:00-06:00, la ameză le aducea, după ameză venea acasă sau se mai ducea cu cârlanii la păscut”,

inculpatul Cazacu I. a declarat că „duminica Xxxxxx pleca cu băieții, iar acesta îi dădea câte 50 de lei”. În continuarea ideilor, instanța de apel, face concluzii contradictorii, astfel a constatat că ”nu s-a confirmat și modalitatea obținerii muncii forțate de la partea vătămată a persoanei împotriva voinței ei, prin înșelăciune”, fără a lua în considerație că în conformitate cu criteriile de vîrstă și cadrul legal, este interzisă munca ce depășește limita de timp stabilită de lege, astfel copii de 15-16 ani care muncesc mai mult de 24 ore pe săptămîină, în schimbul unei remunerații evidente mai joase decît salariul mediu pe țară.

Totodată, nu au fost luate în considerație și prevederile art. 7 alin. (4) Codul muncii, care prevede că, la munca forțată se atribuie: a) încălcarea termenelor stabilite de plată a salariului sau achitarea parțială a acestuia; b) cerința angajatorului față de salariat de a-și îndeplini obligațiile de muncă în lipsa unor sisteme de protecție colectivă sau individuală ori în cazul îndeplinirea lucrării cerute poate pune în pericol viața sau sănătatea salariatului.

La fel, exploatarea copilului prin muncă împiedică procesul educațional prin: privarea copilului prin dreptul de a merge la școală, obligarea copilului de a abandona școala prematur, forțarea copilului de a combina frecventarea școlii cu munca grea și de durată excesivă.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că „ consideră oportună poziția părții apărării precum că instanța de fond neîntemeiat a concluzionat că Cazacu I. a beneficiat de poziția de vulnerabilitate a minorului Xxxxx xxxx, așa cum au fost utilizate stări speciale în care se găsea Xxxxx Xxxxxx datorită situației sale precare din punct de vedere al supraviețuirii sociale. Or, reieșind din evaluările inițiale din 06 aprilie 2017 și din 04 decembrie 2017, efectuată de comisia de examinare a condițiilor locative și sociale a familiei Xxxxxx și raportul de vizită, nu se indică că familia Xxxxx este recunoscută social vulnerabilă”, în final instanța de apel constatînd că „Lipsa unei părți componente ale infracțiunii echivalează cu lipsa elementelor constitutive a infracțiunii, iar în condițiile când din învinuirea adusă lipsesc caracteristici care sunt obligatorii pentru componența de infracțiune, instanța de judecată urmează să pronunțe o altă hotărîre în privința persoanei puse sub învinuire”, fără a ține cont de faptul că, în contextul infracțiunii de trafic de copii, nu este obligatoriu ca acțiunea prejudiciabilă în oricare din cele șase modalități normative să fie secundată de o acțiune adiacentă.

Astfel consider că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate, cu constatări contradictorii.

Pentru aceste motive am optat pentru soluția de admitere a recursului ordinar declarat de către procuror, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.